

## Alte Drucke

# Hypotypōsis hygiainontōn logōn, Sive, Forma Sanorvm Verborvm

Breithaupt, Joachim Just

Halae, 1707

VD18 14853671-005

APHORISMVS XIV.

---

### Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

### Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permission, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-174421

## CONSENSVS ORTHODOXORVM.

Libb. Symbb. Catech. Min. p. 371. seq. Catech. Mai. p. 495. seqq. Epit. p. 618.  
 Declarat. p. 804. D. Baierus in Compend. Parte III. c. I. p. m. 553. seqq.  
 D. Konigius Theol. Posit. P. III. §. 425. & 426. D. Dietericus Instit. Catech.  
 De Spiritu S. qu. 6. vid. eiusd. ibid. adnotationes p. m. 403. D. Lyserus  
 in Summario LL. Th. De Salutis Oblat. & Rnd. Dn. Io. Simonides noster  
 in Catech. Bohem. p. 224. seqq. &c. D. Breithaupt Instit. Theol. L. III. c.  
 I. §. I. p. 221. seqq. Idem Theol. Cred. & Agend. L. III. c. I. Th. I. p. 119. seqq.

## APHORISMVS XIV.

**V**Ocat ergo Spiritus S. homines speciali per  
 Verbum Vocatione, serio, ad vitam æter-  
 nam, atque huius causâ ad instaurandam in ipsis  
 diuinam imaginem: neque id violenter, verum  
 ita, vt possint resistere omnino, id quod fit, na-  
 turali repugnantia in morosam abeunte. Hic  
 enim ordo eius est, vt gratia Dei praueniendo  
 primum; mox, vbi acceptata fuerit, præparan-  
 do; & si hinc non resiliant homines, operando;  
 cooperando denique & stabiliendo; sese insinu-  
 et atque exserat. Vocatio autem hæc, vti gra-  
 tuita, ita vniuersalis est; vtpote quæ non in No-  
 uo tantum Testamento, per missionem Aposto-  
 lorum, sed iam tum quoque in Veteri Testamen-  
 to, partim post lapsum in proteuangelio, partim  
 post diluuium per Noachum, toti generi huma-  
 no solemniter obtigit. Proinde non Dei, sed  
 ipsorum est culpa gentilium, quibus specialis per  
 verbum vocatio non contigit; quippe qui, vo-  
 catione generali, (ad quam tum naturalis Dei no-  
 titia,

De Vocatione.

1. Tim. 2, 4. 2.

Tim. 3, 9. Col.

1, 23. Rom. 10,

21. 16. Ef. 6, 2.

Matth. 23, 37.

c. 28, 19. Rom.

10, 18. Gen. 3,

15. c. 9, 9. 27.

2. Pet. 2, 5.

Rom. 1, 21. 19.

20. Act. 14, 17.

c. 17, 27. 1.

Thes. 1, 8. c. 4.

12. Gen. 6, 3.

c. 12, 1. Matth.

11, 1. seqq. Luc.

22, 21. Act. 9,

3, 4. &amp;c.

titia, post lapsum adhuc residua, tum lux Ecclesiæ V. & N. Testamenti, in aprico posita, referatur) rite non adhibita, spiritum Dei arguentem excutientes, verbo eius semet ipsos priuarunt, adeoque facti sunt ἀναπολόγητοι. Datur & vocatio extraordinaria, in qua pro libertate œconomix diuinæ, sub diuersis quidem circumstantiis & mediis pædagogicis, non aliæ tamen vires credendi vocatis offeruntur.

Pulchra & pia sunt, quæ B. noster Chemnitius L. de Lib. Arb. c. VII. circa diuinæ gratiæ nos conuertentis momenta, obseruat: *Conuersio, inquit, non est talis mutatio, quæ uno momento statim omnibus suis partibus absoluitur & perficitur, sed habet sua initia, suos progressus, quibus in magna infirmitate perficitur. Non ergo cogitandum est; secuta & otiosa voluntate expectabo, donec renovatio seu conuersio, iuxta gradus recensitos (gratiæ puta, præuenientis, præparantis &c.) operatione Spiritus S. sine meo motu absoluta fuerit &c.* Et paulo post: *In principio desiderium est obscurius, assensio languidior, obedientia tenuior; & illa dona oportet crescere. Crescunt autem in nobis, non sicut truncus violento impulsu provehitur, vel sicut lilia non laborantia, non curantia, crescunt; sed conando, luctando, querendo, petendo, pulsando; & hoc non ex nobis, DEI DONVM EST.* Luc. XIX. 13. seqq. Matth. XXV. 15. seqq. 2. Tim. I. 6. *Primariæ vero huic ad vitam æternam Vocationi, Apostoli mirando nexu in singulis suis Epistolis, Vocationem, secundariam, seu statum in vita ciuili externum, subordinant. Vnicum placeat exemplum. In Epistola ad Ephesios, postquam cap. I. de gratuita ad vitam æternam prædestinatione &c. & dein Cap. II. & III. de vocatione per Euangelium ad Ecclesiam, ac mysterio seruandarum gentium, Paulus fuisse differuisset; tandem Cap. IV. precatur eos, quo ambulent, ut conuenit Vocationi, qua vocati sint, & quidem cap. V. VI. pro diuersitate status externi, Vxores, Mariti, Liberi, Serui &c. Id quod*

quod in reliquis Apostolorum Epistolis, Pio Lectori, observandum sollicitè, relinquimus, monentes; *omne vitæ genus, quocunque id veniat nomine, ita comparatum esse debere, ut ne id vocationi ad vitam eternam sit contrarium.* Conferatur I. Cor. VI, 19. 20. c. VII. 20. 34. c. X. 31. Rom. XIV. 7. 8. 9. c. XII. toto. I. Pet. IV. 10. 11. &c. *Qua sine relatione, quidquid tum in Ecclesiastico, tum in Politico, tum in Oeconomico statu agitur, utut splendide id ipsum fiat, male certe agitur.* E contrario, *quæcunque in hac relatione, tamquam in Domino geruntur, seu sublimia, sint, seu vilissima; sane ea omnia sancta opera & vera sacrificia, in quibus Christus adversus Diabolum triumphet, cum Apolog. A. C. p. 95. iure meritoque appellamus.* quod ipsum etiam omnibus ac singulis ex Verbo Dei studiosè inculcandum censemus, ne homines vana de secundaria vocatione sua, ut toto die fieri adsolet, præsumptione male fascinati, salutem, quomodocunque vixerint, temere sibi polliceantur. Nota enim sunt proverbia vulgi: Wenn ich nur in meinem Beruff sterbe / so sterbe ich seelig. Et patria nostra lingua: A'ki hiva-tallyában hal meg, a' bóldogúl hal meg. Bohem. *Ado ro swem powolanj umjra / ten dobre umjra.* Largiemur id faciles, dummodo Vocationis primariæ, digna, eaque potior cura fuerit habita. Tu vero Domine! doce nos per Spiritum tuum, ut cum timore ac tremore, tam nostram ipsorum salutem, quam opus etiam manuum nostrarum, ad quod vel iam destinati, vel adhuc destinandi sumus, conficiamus. conf. Phil. II. 12. 2 Petr. I. 10. Ier. XLVIII. 10.

## CONSENSVS ORTHODOXORVM.

Libb. Simbb. I. c. D. Calovius Theol. Posit. Sect. IV. c. I. p. 486. B. Hülsemanus, De Auxiliis Gratiæ. D. Konigius Theol. Posit. P. III. p. 184. seqq. D. Olearius Vniū. Theol. Art. XCI. p. 746. seqq. Rnd. Dn. Simonides in Catech. Boh. p. 435. seqq. &c. D. Breithaupt Inst. Theol. L. III. c. I. §. III. p. 221. Idem Theol. Cred. & Agend. Lib. III. c. I. Th. II. p. 121.

## APHORISMVS XV.

**P**rimus penes eos, qui vocationem apud se efficacem esse sinunt, gratiæ sanctificantis actus *De Illumina-  
tione.*  
Heb. 4, 12.  
1. Pet. 1, 23.  
vera